

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

– kivonat –

2014. március

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály

Vízkészlet-gazdálkodási Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2014. március 10.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

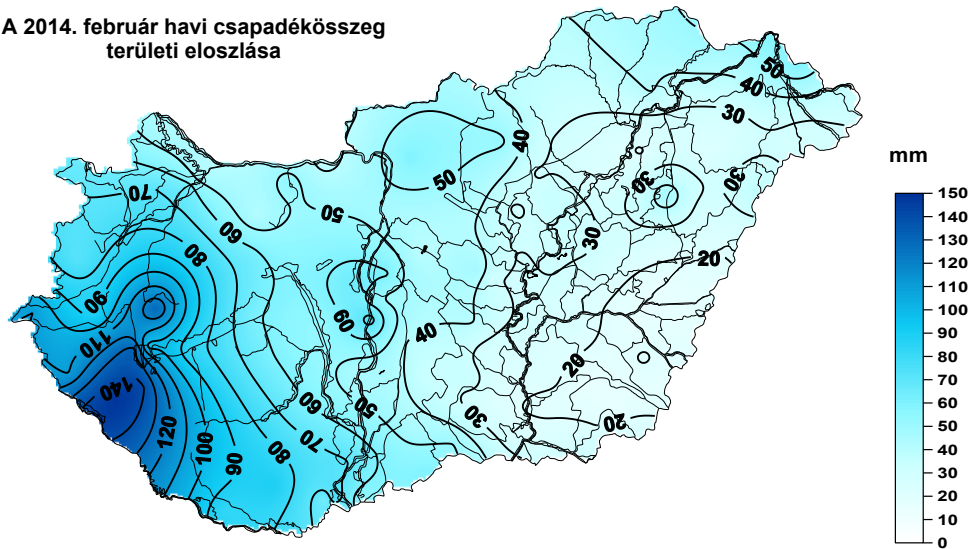
2014 februárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 14 mm (Szeghalom) és 149 mm (Nagykanizsa) között alakult, az országos területi átlagérték 47 mm volt, ami 18 mm-rel (69%-kal) több a viszonyítási időszak (1971-2000) február havi átlagánál.

Februárban az ország mintegy háromnegyed részén az átlagosnál több csapadék hullott. A februári átlaghoz képest a legnagyobb csapadéktöbblet (60-117) a Dunántúl délnyugati részén fordult elő. A Kiskunság délkeleti részén a Körösök vidékén, a Viharsarok területén, valamint a Nyírség és a Hajdúság egyes községeiben az átlagostól elmaradó havi csapadékmennyiséget jegyezték fel. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (10-13 mm) a Viharsarok területén fordult elő.

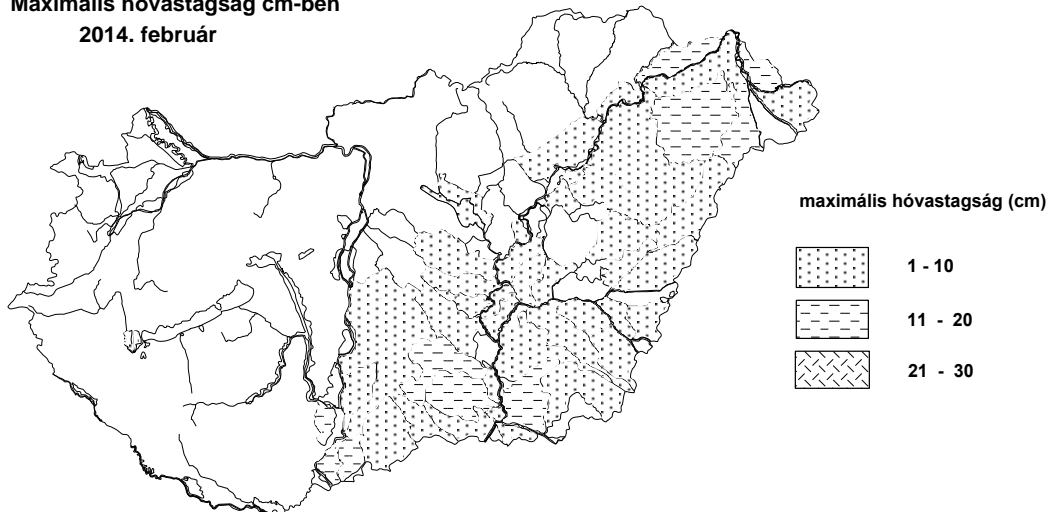
A februárban lehullott csapadék egy része (a hónap első dekádjában) hó formájában érkezett és síkvidékeink – a Kisalföld kivételével – jelentős részén (3-14 cm közötti) összefüggő hótakaró alakult ki, a maximális hóvastagságot (14 cm) Nagyecsed, Paks és Bata állomáson mérték.

Országos áttekintésben a februári átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (13 mm) Elek, a legnagyobb csapadéktöbblet (117 mm) Nagykanizsa állomáson fordult elő.

A 2014. február havi csapadékösszeg területi eloszlása

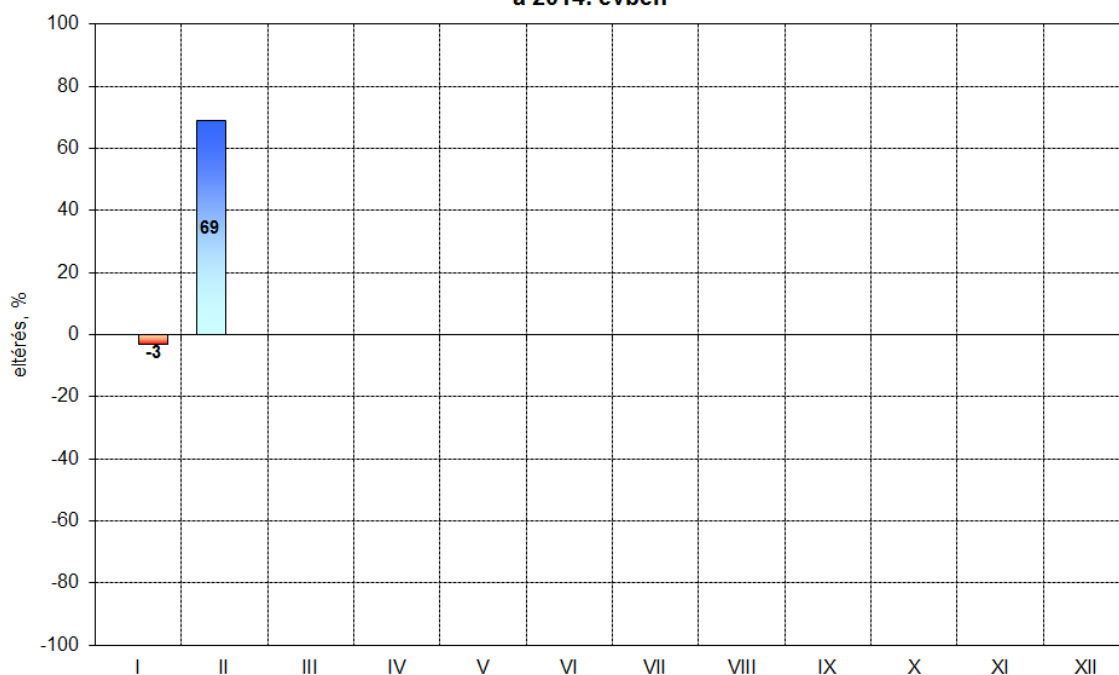

Maximális hóvastagság cm-ben
2014. február

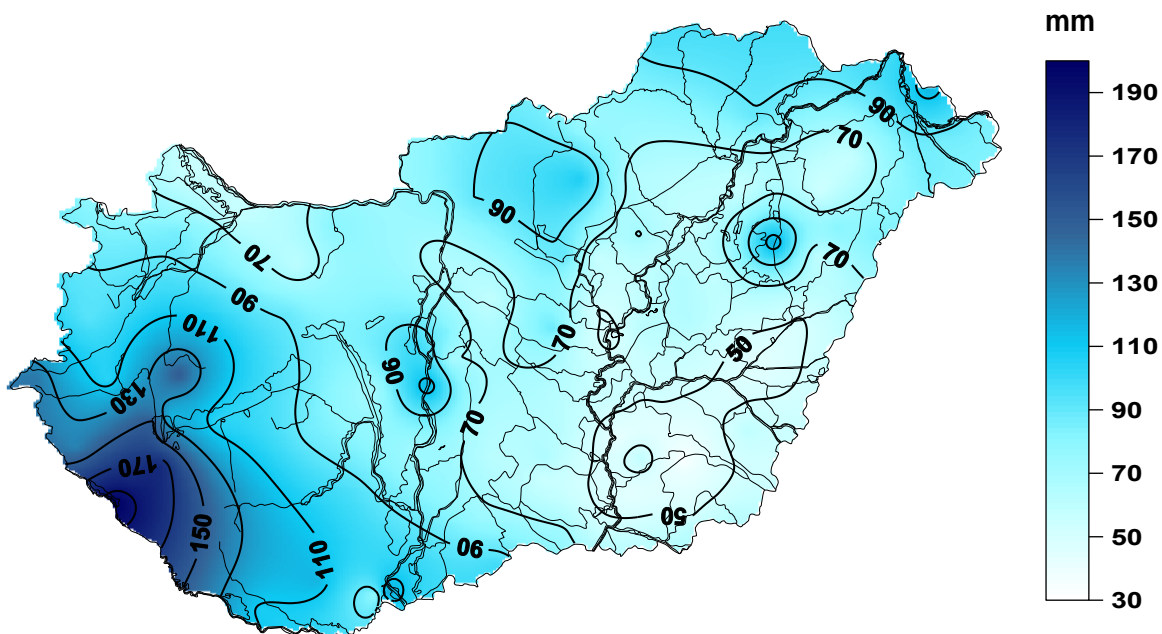
Az alábbi szövegközi ábrán a 2014. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

**A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének
sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%)
a 2014. évben**

A 2014. január-február időszakban lehullott csapadék mennyisége 33 mm (Orosháza) és 200 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 79 mm volt, ami az időszakos átlagnál 18 mm-rel (30%-kal) magasabb.

**A 2014. január-február havi csapadékösszeg
területi eloszlása**

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb kéthavi csapadéktöbblet (70-125 mm) a Dunántúl délnyugati részén fordult elő. A január-február időszakban az Alföld délkeleti részén (beleértve a Körösök vidékét) az átlagosnál kevesebb csapadék hullott.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb kéthavi csapadéktöbblet (125 mm) Murakeresztúr, a legnagyobb kéthavi csapadékhiány (23 mm) Orosháza állomáson fordult elő.

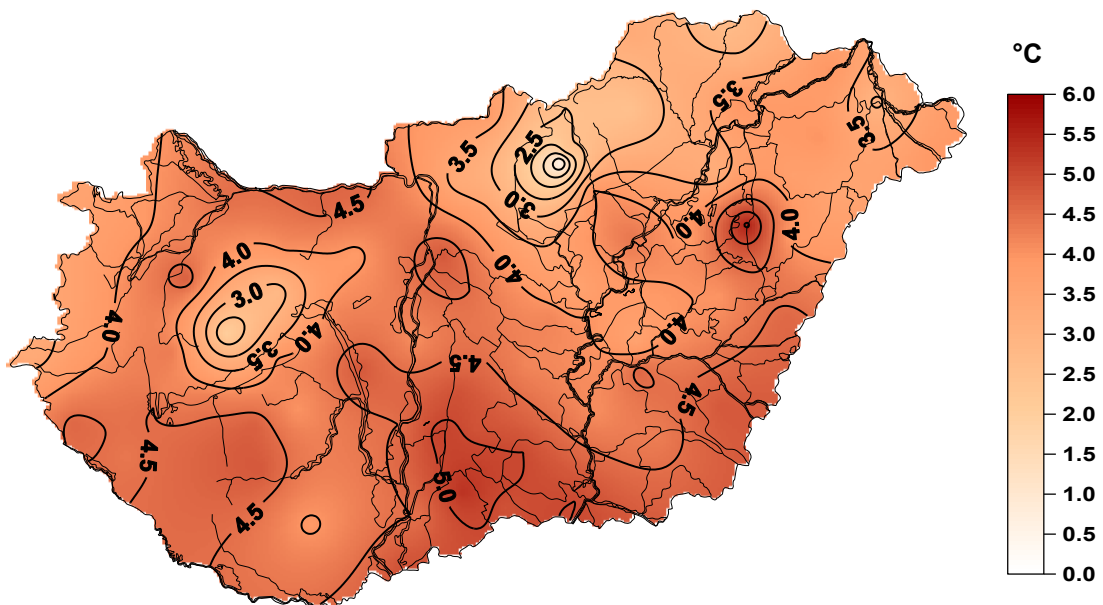
Léghőmérséklet

A február havi középhőmérséklet 0,5°C (Kékestető) és 5,6°C (Balmazújváros) között alakult, az országos területi átlagérték 4,0°C volt, ami 3,3°C-kal (!) magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta a februári átlagot.

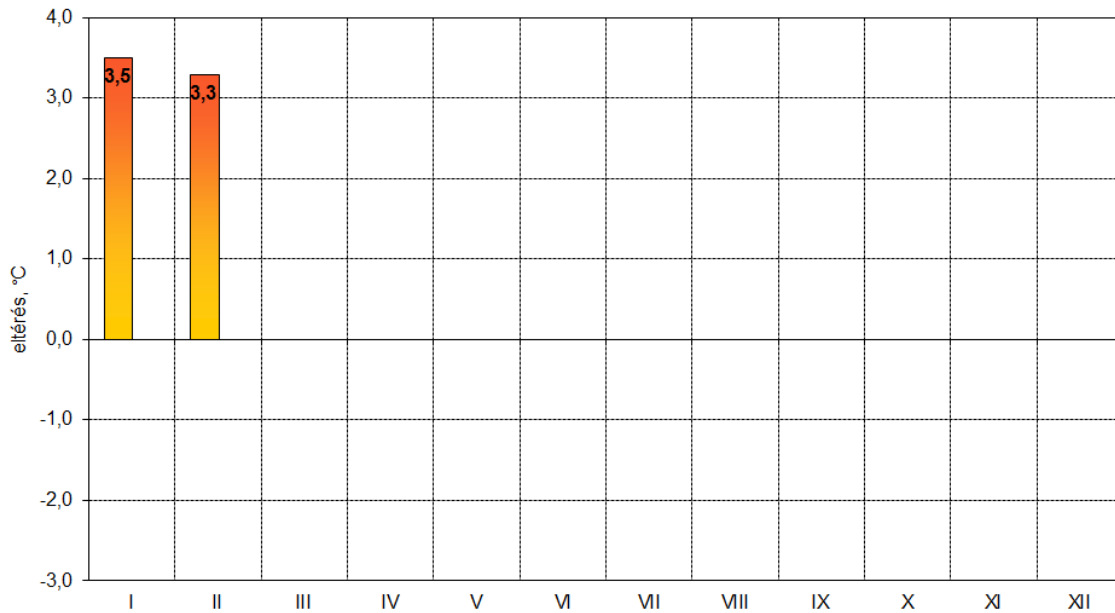
Országos áttekintésben az átlagos február havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés (5,1°C) Balmazújváros állomáson fordult elő.

A 2014. február havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegekői ábrán a havi középhőmérséklet – a sokévi átlaghoz viszonyított országos területi átlagértékei eltéréseinek – 2014. évi alakulását mutatjuk be.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2014. évben

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma február végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest magasabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában a 80-90% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél kissé alacsonyabb telítettségi értékek (60-80%) a Bihari-sík és a Kis-Sárrét területén fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest ugyancsak növekedett. Síkvidékeink területi átlagában a 80-95% közötti telítettségi értékek fordultak elő jellemzően.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően nem változott. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 60-70% között alakultak, ennél magasabb értékek (70-100%) csak a Duna-Tisza köze délnyugati peremén, a Dráva-menti síkságon és a Kisalföld területén fordultak elő.

Talajvíz

Februárban egyes körzetek kivételével a síkvidékek csaknem mindegyikén csökkent a talajvízszint. A csökkenés mértéke néhány észlelőkút környezetének kivételével kisebb volt 10 cm-nél. A Felső-Tisza vidék egyes körzeteiben, valamint a Duna-Tisza köze több tájegységén (Csepeli- és Solti-sík, Dorozsma-Majsai homokhát jelentős része), továbbá a Mezőföld több területén néhány cm-es emelkedés mutatkozott.

Az 1971-2000. közötti időszak február havi átlagértékénél jellemzően 25-50 cm-rel magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Kapuvári-sík területén, a Mezőföld északkeleti, a Dráva-menti síkság nyugati és keleti peremterületén, továbbá a Tiszántúl jelentős részén. Nagyobb értékek csak a Hajdúság déli felén mutatkoztak.

A viszonyítási időszaknál alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze területén, a Mátra és a Bükk előterében, a Nagykunság jelentős részén, a Nyírség északkeleti térszínein, a Tiszahát területén, a Körös-Maros köze északi felén, a Mezőföld területének csaknem egészén, a Kisalföld északi részén és a Marcal-medencében, továbbá a Dráva-menti síkság központi részén. A legnagyobb (200-300 cm) eltérések a Duna-Tisza közén és a Mátra előterében alakultak ki. A Tiszántúlon 100 cm-nél, a Mezőföldön és a Kisalföldön többnyire 50 cm-nél kisebb süllyedések voltak jellemzőek.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2014. február hónapban az 1971-2000. közötti időszak február havi átlagértékénél ~50 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2014 februárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 87,88 millió m³ volt, ami 15,46 millió m³-rel (21%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A február havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés – maximálisan összesen 600 ha kiterjedésben – a Rába menti, a Dráva menti, a Balatonlelleli és Kis-Balatoni belvízrendszerben fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2014 februárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 2,39 millió m³-rel (4%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. február 11-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a március az átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos, az április az átlagosnál melegebb és átlagosan csapadékos, a május az átlagosnál melegebb és átlagosnál kissé szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

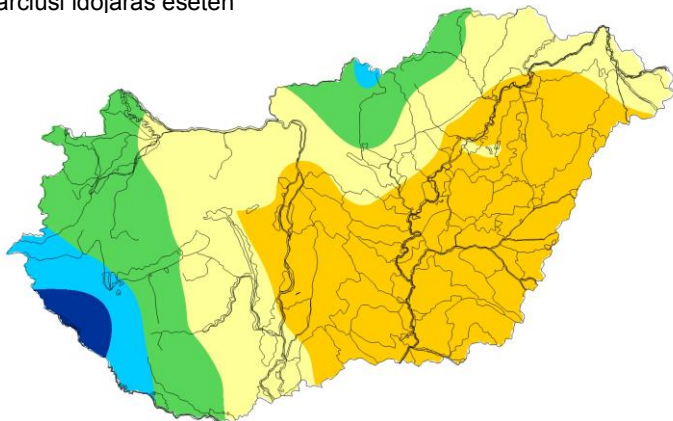
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
március	5,0 – 8,4 (5,4)	10 – 45 (32)
április	10,1 – 12,0 (10,3)	30 – 70 (46)
május	14,9 – 17,2 (15,6)	35 – 80 (61)

Az OMSZ 2014. március 10-én kiadott 6 napos előrejelzése szerint az előttünk álló héten számottevő változásoktól mentes az évszakos átlagnál enyhébb időjárásra lehet számítani. Területi átlagban számottevő mennyiségű csapadék nem várható.

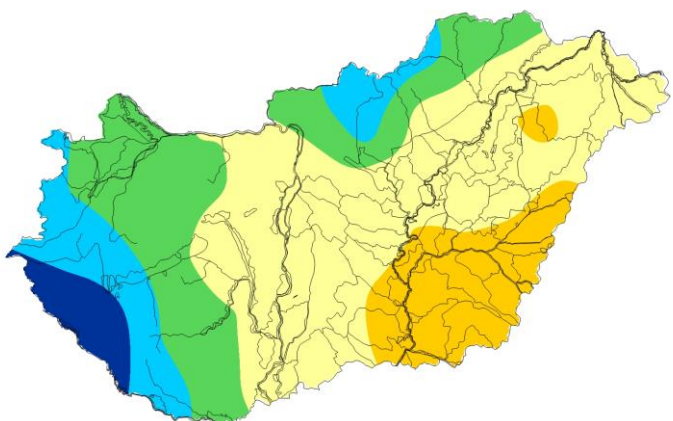
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. márciusra előrejelzett értékei

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható januári alakulását.

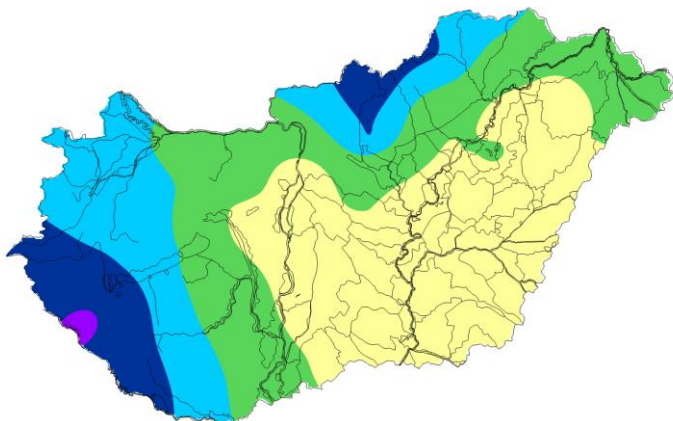
Az átlagosnál szárazabb márciusi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos márciusi időjárás esetén

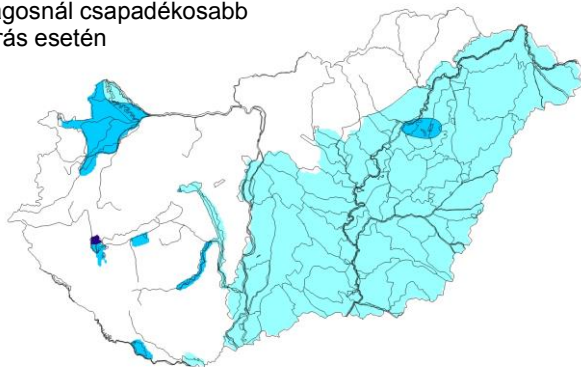

Az átlagosnál csapadékosabb márciusi időjárás esetén

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a belvízhelyzet 2014. márciusában várható alakulását

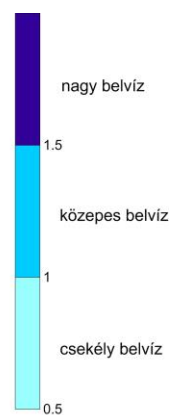
A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb márciusi időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos márciusi időjárás esetén

PBI

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb márciusi időjárás esetén

